

COLOFON

De algemene lezingen van het **NATUURKUNDIG GEZELSCAP** worden gehouden in de aula van de **ZEEUWSE BIBLIOTHEEK**, Kousteensedijk 7 te Middelburg.

Het lidmaatschap van het **NATUURKUNDIG GEZELSCAP** staat open voor iedere belangstellende. De contributie bedraagt € 17,- per gezin per seizoen. De leden worden verzocht om hun bijdrage voor dit seizoen over te schrijven naar postgiro **477059201** ten name van "Natuurkundig Gezelschap", te Aagtekerke. Nieuwe leden worden verzocht zich aan te melden bij het secretariaat. Na betaling van de contributie (zie boven) worden zij ingeschreven als lid.

Toegangsprijs Lustrum Symposium voor niet-leden is € 12,50. Aanmelding voor Lustrum Symposium is niet noodzakelijk. Indien gewenst kunt u een reservering maken bij de secretaris M. van Elburg via een bericht naar: ngm1780@zeelandnet.nl.

Bestuur

ir. H.W. Elshove, voorzitter
drs. M. van Elburg - Admiraal, secretaris
dr. M. Knoester, penningmeester
ing. M. van den Bos, website

Secretariaat

Golfzichtlaan 5, 4465 BL Goes
tel: 06 – 11 27 15 79
e-mail: ngm1780@zeelandnet.nl

Website

www.ngm1780.nl

230 JAAR NATUURKUNDIG GEZELSCAP

“Zeeland en Zeewater”

Lustrum Symposium

20 NOVEMBER 2010

Paneldiscussie

Aantekeningen

Symposium voorzitter:

prof.dr. R. J. Schotting
*Universiteit van Utrecht,
Faculteit Geowetenschappen*

*Roosevelt Academy, Middelburg
Quantitative Water Management & Geosciences*

*Sultan Qaboos University, Oman
Quantitative Water Management & Geosciences*

Voordracht 3

Aantekeningen

Geacht lid, geachte belangstellende,

Het bestuur van het Natuurkundig Gezelschap nodigt u en uw partner uit tot het bijwonen van het

Lustrum Symposium *“Zeeland en Zeewater”*

op zaterdag 20 november 2010

in de Burgerzaal van het Stadhuis te Middelburg

Programma:

- 12.30 uur Ontvangst met koffie/thee
- 13.00 uur Welkomstwoord – ir. H.W. Elshove
- 13.10 uur Toespraak – mr. J.M. Schouwenaar
- 13.20 uur Opening - prof. dr. R.J. Schotting
- 13.30 uur Voordracht 1 – prof. ir.J.M. Schrijnen
- 14.15 uur Voordracht 2 – prof. dr. H.E. de Swart
- 15.00 uur Pauze
- 15.30 uur Voordracht 3– prof. dr. ir. J.K. Vrijling
- 16.15 uur Paneldiscussie
- 16.50 uur Afsluiting en aanluitend een borrel
- 18.00 uur Einde Lustrum Symposium

De samenvattingen van de voordrachten vindt u in dit lustrumboekje.

Namens het bestuur verzoek ik u tijdig aanwezig te zijn en wens ik u een plezierige lustrumviering.

ir. Henk Elshove.,voorziter

Voordracht 1

prof. ir. J.M. Schrijnen
Technische Universiteit Delft
Faculteit Stedenbouwkunde

Programmadirecteur van de Deltaraad

Kennis als hulpmiddel of als blokkade voor verandering

Het doorgronden van de iconwaarden van een stad, een regio of gebied, of van een land zijn een belangrijk element bij het nadenken over de toekomst ervan. Ze vertegenwoordigen een werkelijkheid, die het mogelijk maakt om daaraan een identiteit te ontleen.

Identiteit is dan datgene wat enerzijds een constante is, maar ook de drager voor de toekomst. Het gaat vaak om aspecten van de geschiedenis van een territorium en daarmee ook om de wijze van de omgang ermee. Meestal hangt dit samen met de door mensen waargenomen specifieke kenmerken van een gebied. Deze zijn min of meer objectief, maar verschillende interpretaties zijn mogelijk.

Hoe zit dat met de Delta? In hoeverre is de neerslag van de geschiedenis van de nog recentelijk door de Deltawerken getemde estuariene dynamiek een belemmering voor het weer voorzichtig dynamisch maken? Of gaat het nog dieper? Welke verhouding hebben wij eigenlijk met ons ecosysteem? Zien wij het nog als een door menselijk ingrijpen verbouwd landschap, waar niets natuurlijks meer aan is, en waarvan zelfs de habitats in wetgeving worden vastgelegd? Begrijpen wij dat het erop gaat lijken dat we sommige bekkens beheersen als enorme aquaria?

Voordracht 3

prof. dr. ir. J.K. Vrijling
Technische Universiteit Delft
Afdeling Waterbouwkunde

Overstromingsrisico's

Het advies van de nieuwe Deltacommissie heeft veel pennen in beweging gebracht. De eerste commentaren waren positief. Ook het kabinet heeft de plannen omarmd.

Er klonk echter na enige tijd veel kritiek. Het betrof vooral drie punten: de zeespiegelrijzing, de peilverhoging van het IJsselmeer en het Deltafonds. Met name de hoge schatting van de rijzing van de zeespiegel van 1.30m in 2100 gaf aanleiding tot veel kritische opmerkingen. Ook van de wetenschappers achter dat advies, omdat zij meenden dat hun extreme bovengrensschattingen nu als een in 2100 te verwachten werkelijkheid werd gepresenteerd.

De zeespiegelrijzing is door vrijwel iedereen opgevat als de dreiging waarmee de commissie het Nederlandse volk tot actie wil brengen: Het klimaat verandert, de zeespiegel rijst en de mensheid is de oorzaak. Actie is onontkoombaar!

Het rapport 'Samen werken met water' bevat tal van logische inconsistenties. Bestuurskundigen hebben mij uitgelegd dat dit niet erg is omdat de commissie telkens per aanbeveling de lokale consensus heeft verwoord. Daardoor zou het gaan om politiek haalbare adviezen. Door mijn achtergrond als ingenieur zitten zij mij echter dwars. Ook lijkt mij dat vertegenwoordigers van de minderheid in een lokale consensus zich zullen beroepen op de argumentatie achter een lokale consensus elders die hun beter bevalt. Ik volg de lijn van de aanbevelingen en breng de tegenspraak aan de orde als zij mijns inziens optreedt.

De grote vraag is of het advies toekomstvast zal blijken te zijn of het schrikjagende doemscenario van de zeespiegelrijzing de noodzaak van een goede beveiliging tegen het water onderstreept.

Voordracht 2

Aantekeningen

Vervolg voordracht 1

Tegelijkertijd blijkt opnieuw dat de waterveiligheid door de burger niet als een urgent vraagstuk wordt gezien. Terwijl de groepsrisico's vele malen groter zijn dan welke andere risico's ook.

Weten wij waar wij met ons land naar toe willen, of is het enige punt dat van totale liberalisatie van de ruimtelijke inrichting, met prioriteit voor het economisch eigendom en de exploitatie ten nutte van het individu?

En wat is daarin dan nog de rol van de overheid, ingebed in tientallen sectorale wetten over landschapskwaliteit, natuurkwaliteit, veiligheidsnormen en waarop de overheid alleen nog maar zakelijk wordt afgerekend, zonder dat de uitgangspunten waar die wetgeving uit voortkomt nog door de samenleving worden gedeeld?

De Delta is ook de bakermat van de Europese mainports, de logistieke poort van Europa en daarmee onze connector naar de wereld. Het is de voedselproducent maar ook onze recreatieve speeltuin voor onze vrije tijd, en het is een getemd estuarium.

Welk evenwicht tussen deze grote belangen spreekt ons aan en zouden we willen nastreven? Kortom, welke kennis helpt in deze blokkades voor verandering?

Voordracht 1

Aantekeningen

Voordracht 2

Prof.dr. H.E. de Swart

Universiteit Utrecht

Instituut voor Marien en Atmosferisch Onderzoek

Het samenspel van getijden en zand in de Westerschelde

In de Westerschelde en het aangrenzende Noordzeegebied zorgen met name de krachtige eb- en vloedstromen voor erosie en transport van zand. Hierdoor ontstaan veranderingen in waterdiepte, die op hun beurt de eigenschappen van het getij beïnvloeden. Dit onderlinge samenspel leidt tot grillige, telkens wisselende patronen van geulen en zandplaten, als ook tot het bestaan van een buitendelta nabij de monding.

De dynamiek van deze bodempatronen wordt mede gestuurd door menselijke ingrepen, zoals baggeren en ontpoldering, en zeespiegelstijging.

In deze voordracht zullen eerst de kenmerken van het getij en van de verschillende bodempatronen in de Westerschelde worden beschreven. Vervolgens zal worden ingegaan op de fysische processen, die verantwoordelijk zijn voor het ontstaan van stelsels van geulen en platen. Daarbij speelt asymmetrie in het getij, het feit dat eb- en vloedstromen andere kenmerken hebben, een belangrijke rol. Tot slot zal worden ingegaan op de vraag of, en zo ja in hoeverre, de morfologische ontwikkeling van de Westerschelde te voorspellen is met behulp van modellen.